

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 370/2025
08.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Вуковић, председника већа, Слободана Велисављевића, Светлане Томић Јокић, Александра Степановића и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због продуженог кривичног дела фалсификовање и злоупотреба платних картица из члана 243. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости и допуни захтева од 04.04.2025. године браниоца окривљене АА – адвоката Марка Љушића, поднетим против правноснажних пресуда Апелационог суда у Нишу Кж1 125/2024 од 18.07.2024. године и 18Кж3 23/2024 од 10.12.2024. године, у седници већа одржаној дана 08.04.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА – адвоката Марка Љушића, поднет против правноснажних пресуда Апелационог суда у Нишу Кж1 125/2024 од 18.07.2024. године и 18Кж3 23/2024 од 10.12.2024. године, у односу на повреде закона из члана 439. тачка 1) и 2) и члана 441. став 4. Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ као неблагоприятна допуна захтева за заштиту законитости од 04.04.2025. године браниоца окривљене АА – адвоката Марка Љушића, поднета против правноснажних пресуда Апелационог суда у Нишу Кж1 125/2024 од 18.07.2024. године и 18Кж3 23/2024 од 10.12.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 125/2024 од 18.07.2024. године усвојена је жалба Основног јавног тужиоца у Лесковцу и пресуда Основног суда у Лесковцу 11К.бр. 242/2023 од 11.10.2023. године преиначена, тако што је окривљена АА оглашена кривом због извршења продуженог кривичног дела фалсификовање и злоупотреба платних картица из члана 243. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. КЗ и осуђена на казну затвора у трајању од 6 месеци која ће се извршити у просторијама у којима станује у Београду, ГО Палилула, ... без примене електронског надзора, с тим што окривљена не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима

прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљена једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне издржи у заводу за извршење казне затвора и на новчану казну у износу од 50.000,00 динара коју је дужна да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико то не учини суд ће исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Окривљена је обавезана и да у року од 60 дана од дана правноснажности пресуде уплати паушал у износу од 5.000,00 динара Апелационом суду у Нишу, као и трошкове кривчиног поступка о чијој ће висини првостепени и другостепени суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Нишу 18КжЗ 23/2024 од 10.12.2024. године делимично је усвојена жалба браниоца окривљене АА и пресуда Апелационог суда у Нишу Кж1 125/2024 од 18.07.2024. године преиначена само у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Нишу, као трећестепени, окривљеној АА због извршења продуженог кривичног дела фалсификовање и злоупотреба платних картица из члана 243. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. КЗ, за које је побијаном пресудом оглашена кривом, изрекао условну осуду и то тако што јој је утврдио казну затвора у трајању од 6 месеци и истовремено одредио да се наведена казна неће извршити уколико окривљена у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело и осудио на новчану казну у износу од 50.000,00 динара коју је дужна да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде уз упозорење да уколико то не учини суд ће новчану казну заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, док је у преосталом делу жалба браниоца окривљене одбијена као неоснована и побијана пресуда у непреиначном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев и допуна захтева за заштиту законитости, поднео је бранилац окривљене АА – адвокат Марко Љушић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд побијане пресуде преиначи и окривљену ослободи од оптужбе, као и да окривљеној накнади трошкове поступка из буџетских средстава суда.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, у складу са чланом 488. став 1. КЗ, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (чл. 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев и допуна захтева за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву и допуни захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у односу на повреде закона из члана 439. тачка 1) и 2) и члана 441. став 4. ЗКП, док је у преосталом делу надозвољен. Допуна захтева за заштиту законитости од 04.04.2025. године је неблагоприятна.

Бранилац окривљене, као разлог подношења захтева за заштиту законитости означава повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју образлаже наводима да у радњама окривљене нема кривичног дела за које је осуђена пресудама

Апелационог суда у Нишу, јер окривљена није направила лажну платну картицу, није преиначила праву платну картицу и није као такву лажну картицу употребила као праву у смислу члана 243. став 1. КЗ, нити је употребила поверљиве податке који јединствено уређују ту картицу у платном промету у смислу члана 243. став 4. КЗ. Даље се наводи да све и да је оптужена подизала новац у поменутом периоду са предметне картице, то не значи да је она неовлашћено употребљавала поверљиве податке, јер у тим радњама нема употребе било каквих поверљивих података, а што представља елемент бића дела за која је оглашена кривом. Такође, окривљена је користила картицу издату на своје име, а не туђу картицу, док је само употреба туђе картице радња извршења дела, односно туђа картица може бити средство извршења овог дела. У оптужном предлогу је намерно избегнута формулација туђа картица, па је из тог разлога покушана конструкција са „неовлашћеном употребом поверљивих података“, а чега нема. Образлажући повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП бранилац истовремено указује и на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, наводима да би у радњама окривљене евентуално постојало неко друго кривично дело – крађа.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 243. став 2. КЗ прописано је да ако је учинилац дела из става 1. овог члана употребом картице прибавио противправну имовинску корист, казниће се затвором од једне до осам година и новчаном казном, док је у ставу 4. истог члана прописано да казном из става 2. и 3. овог члана казниће се и учинилац који то дело учини неовлашћеном употребом туђе картице или поверљивих података који јединствено уређују ту картицу у платном промету.

Из изреке побијане пресуде произилази да је окривљена у време и на месту ближе одређеном у изреци пресуде неовлашћеном употребом поверљивих података који јединствено уређују платну картицу у платном промету прибавила себи противправну имовинску корист при чему је могла да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима на тај начин што је платном картицом издатом од стране „Комерцијалне банке“ АД Београд на њено име, као лице овлашћено за располагање новчаним средствима са текућег рачуна њеног супруга ББ из ..., после смрти ББ ...2010. године када је престало њено овлашћење у више наврата подигла новчана средства у укупном износу од 113.812,90 динара за који износ је себи прибавила противправну имовинску корист при чему је била свесна свог дела, хтела његово извршење и била свесна да је њено дело забрањено.

У конкретном случају у изреци означене пресуде наведени су сви субјективни и објективни елементи кривичног дела за које је окривљена оглашена кривом из члана 243. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. КЗ. Наиме, из изреке пресуде произилази да је окривљена неовлашћено употребила поверљиве податке који јединствено уређују платну картицу у платном промету, а што представља једну од алтернативно прописаних радњи у ставу 4. члана 243. КЗ, због чега су супротни наводи захтева којима се указује да је само употреба туђе картице радња извршења овог кривичног дела, нетачни. При томе није од утицаја за постојање кривичног дела из члана 243. став 4. КЗ, околност ко је окривљеној издао платну картицу, обзиром да је окривљена након

смрти свога супруга користила поверљиве податке везане за текући рачун другог лица (супруга), обзиром да је иста имала само овлашћење за располагање новца са текућег рачуна другог лица - супруга ББ и да јој је у ту сврху била и издата платна картица. Након смрти супруга сви подаци са платне картице представљају поверљиве податке који јединствено уређују платну картицу везану за текући рачун ББ, а не окривљене АА, те у том смислу сви подаци са картице представљају поверљиве податке које је она неовлашћено употребила након његове смрти.

Сходно изнетом, како се у радњама окривљене стичу сви објективни и субјективни елементи кривичног дела из члана 243. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. КЗ за које је окривљена оглашена кривом, то су неосновани наводи захтева којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, али и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Као разлог подношења захтева за заштиту законитости бранилац окривљене означава и повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, коју образлаже наводима да је Апелациони суд у Нишу својим одлукама о трошковима повредио законске одредбе, јер окривљену није ослободио плаћања судских трошкова имајући у виду да је окривљена старија особа и да је корисник пензије.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 264. став 4. ЗКП прописано је да у одлуци којом решава о трошковима, суд може ослободити окривљеног од дужности да накнади у целини или делимично трошкове кривичног поступка из члана 261. став 2. тач.1) до б) и тачка 9) овог законика, као и награде за вештака и постављеног стручног саветника, ако би њиховим плаћањем било доведено у питање издржавање окривљеног или лица које је он дужан да издржава, а уколико се ове околности утврде после доношења одлуке о трошковима, председник већа односно судија појединац може посебним решењем ослободити окривљеног од дужности накнаде трошкова кривичног поступка.

Дакле, одредба члана 264. став 4. ЗКП предвиђа факултативни основ за ослобађање од плаћања трошкова кривичног поступка, односно само могућност, али не и обавезу суда да окривљеног ослободи од дужности да у целини или делимично накнади трошкове кривичног поступка уколико су за то испуњени законски услови и уколико окривљени достави доказе-податке о томе да би плаћањем наведених трошкова било доведено у питање издржавање окривљеног или лица које је он дужан да издржава, што у конкретном случају није учињено, па како је окривљена правноснажном пресудом оглашен кривом и осуђена због предметних кривичних дела, то је правилном применом члана 264. став 1. ЗКП окривљена побијаном правноснажном пресудом обавезана да сноси трошкове кривичног поступка.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости је недозвољен.

Као разлог подношења захтева за заштиту законитости бранилац окривљене означава и повреду закона из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, које и образлаже.

Међутим, повреде закона из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) и 3) ЗКП не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеној преко браниоца у смислу члана 485. став 4. ЗКП, те је захтев за заштиту законитости у наведеном делу оцењен као недозвољен.

Допуна захтева за заштиту законитости браниоца окривљене АА од 04.04.2025. године је неблаговремена.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП прописано је да због повреда тог законика (члан 74, члан 438. став 1. тачке 1) и 4) и тачке 7) до 10) и став 2. тачка 1), члана 439. тачке 1) до 3) и члана 441. ставови 3. и 4., учињених у првостепеном поступку и пред жалбеним судом, окривљени може поднети захтев за заштиту законитости у року од 30 дана од дана када му је достављена правноснажна одлука, под условом да је против те одлуке користио редовни правни лек. Овај рок важи и рачуна се исто и за браниоца окривљеног, с обзиром на одредбу члана 71. тачка 5) ЗКП, којом су права браниоца одређена и ограничена садржином права окривљеног.

Из списка предмета се утврђује да је окривљена АА пресуду Апелационог суда у Нишу 18КжЗ 23/2024 од 10.12.2024. године, примила дана 28.01.2025. године, а да је бранилац окривљене, адвокат Марко Љушић, поднео допуну захтева за заштиту законитости дана 04.04.2025. године.

Према наведеном, допуна захтева за заштиту законитости браниоца окривљене АА, против означених правноснажних пресуда поднета је по протеку законом прописаног рока за подношење истог, из члана 485. став 4. ЗКП, те је иста неблаговремена.

Са изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде, док је на основу члана 487. став 1. тачка 1) ЗКП одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Татјана Вуковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић